

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 1

STUDIO PAINTING 1

PIKNIK

PICNIC

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

KATEŘINA RAFAELOVÁ

MgA. VASIL ARTAMONOV

BRNO 2018

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST

s. 5 - 6

OBRAZOVÁ ČÁST

s. 7 - 11

TEXTOVÁ ČÁST

Během mého studia na FaVu zjišťuji, že kresba pro mě hraje dominantní roli v mém současném výtvarném vyjadřování. Vnímám kresbu jako ryze fyzickou záležitost. Na rozdíl od malby, je pro mě kresba pocitově svobodnější medium a přináší mi moment menšího ostychu před samotným mediem. Práce s papírem mi připadá tvárnější, lépe ovladatelná a podmanivá. Volnost kresby mi dovoluje lépe respektovat chyby své ruky. A tato chybnost mě baví a zajímá. Je v ní určitá pravda, kterou ráda neměním a doznám ji. Není přece možné nedělat chyby. Chybné momenty v kompozici, perspektivě, liniích, velikosti papíru, nepřesného řezu atd. jsou přirozeným výsledkem respektu k mé vlastní ruce a tomu, jak byla stvořena. Do jisté míry jsem samozřejmě schopna je kontrolovat, ale nechci, aby míra kontroly převládala nad moji vlastní kreativitou. Mým dalším zájmem je, že z práce na papíru cítím jistou nekonečnost. Podobně organicky vnímám i kresbu pastelem. Je v ní pružnost, tvárnost, je více úderná. Vyžaduje precizní péči, která je pro mě přitažlivá. S pastelem pracuji již delší dobu a v jisté fázi jsem pocítila utažení a zpomalení ruky. Lze to nazvat pocitem překreslení, protože pro práci s pastelem si většinou vybírám větší formáty. V malém formátu se cítím stažená a bezmocná. Někdy bývám uměle precizní. Důvodem může být moje únava, zkombinovaná se silným zájmem o dokončení a prozkoumání díla.

Za klíčové nepokládám vlastní rozpoložení nad prací, ale nad její ideou. Tu jsem schopna analyzovat a pojmenovat tehdy, pokud stojím před dokončenou prací. V ten moment myšlenku rozvíjím dál. Pro svoji práci hledám společné jmenovatele, které by měly být známé drtivě většině lidí. Ve své práci zobrazuji předměty jako symboly, které mají všeobecnou výpovědní hodnotu, a proto mohou být snadno čteny a dešifrovány. Pouze tak pro mě dojde k nejužšímu propojení a odstranění rozdílu mezi divákem a tvůrcem. Vizuální stránku vnímám jako doručovací kód a idea pro mě znamená, co a kam se má doručit. Jako autor stojím mezi těmito dvěma poli a jednoduše se snažím věci z jednoho pólu přenést na ten druhý.

Skrze krátký popis uvažování nad procesem tvorby se dostávám k obsahu mé bakalářské práce. Nové sérii předcházelo množství dalších kreseb. Byla to nejprve série menších skic, kde jsem ohmatávala danou problematiku. Poté vznikaly kresby větší, důležité z pohledu techniky a stylu kresby (uvolnění ruky). Ty se už obsahově dotýkaly nové série.

V současné sérii, ale i v mých předchozích pracích, hraje vzor důležitou úlohu. Pozastavím se proto nad paternem a pokládám si otázku, co pro mě vůbec znamená? Vnímám ho jako rytmický moment. Je to právě patern, co nám utkví v mysli a provází dál naše mentální putování. Jeho rytmičnost je stejně silná jako beaty hudby. Na jednu stranu nás dokáže znervózňovat svoji únavnou stejností, na druhou stranu nám dokáže dávat pocit jisté neměnné stability a pocitu „známá“ – tj pocit bezpečí, jenž se pro mě významově odráží ve vzoru kárované podlahy. Patern funguje jako průvodce a setkání s ním v klíčovém momentu dokáže vykouzlit nesmazatelné vzpomínky. Může nést význam označení, značky nebo lidovosti. Obecná úloha paternu pro mě nese směrnicí stylu a vkusu, pokud bychom význam vzoru vztáhly k architektuře, designu či módě. Tyto určující kolejnice paternu nás jako diváky

vhazují zpět do momentu možného střetu s ním. Jako tenká červená linka zde pro mě funguje károvaný patern podlahy z domu mé rodiny, který jsem si zvolila k hlubšímu prozkoumání. I zde pracuji s přiznáním chyb, k nimž mě provokuje jeho geometričnost. Patern podlahy nese úlohu pevného a neměnného bodu, pevné půdy pod nohama. Je to základ a je stálý. Na podlaze se vyskytuje stůl. Stůl obecně symbolizuje místo setkávání, diskuzi, společně strávených chvil. Opět nesahám po ničem novém, snažím se naopak najít společný dorozumívací prvek. Stůl zde funguje i jako samotný aktér scény/nescény. Je to právě on, se kterým je zde manipulováno. V tomto momentu se pro mě překlenula hranice mezi divákem a tvůrcem. Pro mě osobně se smyla úplně a skrze to se dostávám do role diváka stejně jako tvůrce.

Ve většině kreseb je přes stůl přehozen modrý ubrus. Modrá barva se v jistém množství mých prací odrážela jako dominantní. Má pro mě svoji specifickou úlohu a význam. Paradoxně je zasazena na místo stolu.

Pozadí je černé a ta symbolizuje neznámo a tajemno. Jednoduše řečeno, zastupuje něco nehmátatelného nebo neuchopitelného a funguje i jako uzavření scény (opony). Dále se nedá pokračovat a prostoupit. Ale i ono „neznámo“ zde má pevný rozměr. Skrze jeho neprostupnost a uzemnění se dostávám do uzavřeného prostoru.

Zde se během práce setkávám s tzv „polapitelným vakuem“. Je synonymem pro „násilné pozastavení scény“. To vytváří tenzi, kterou z kreseb cítím. Je to právě absence narace, která se očekává, ale nekoná. Předem dané očekávání děje, které není naplněno. Jedná se zde o stimul situace o „divadelnost a předpoklad“. Proč a co se zastavuje, nechávám na divákovi. Nemyslím si, že je nutné diváka vést do polohy předem daného konceptu.

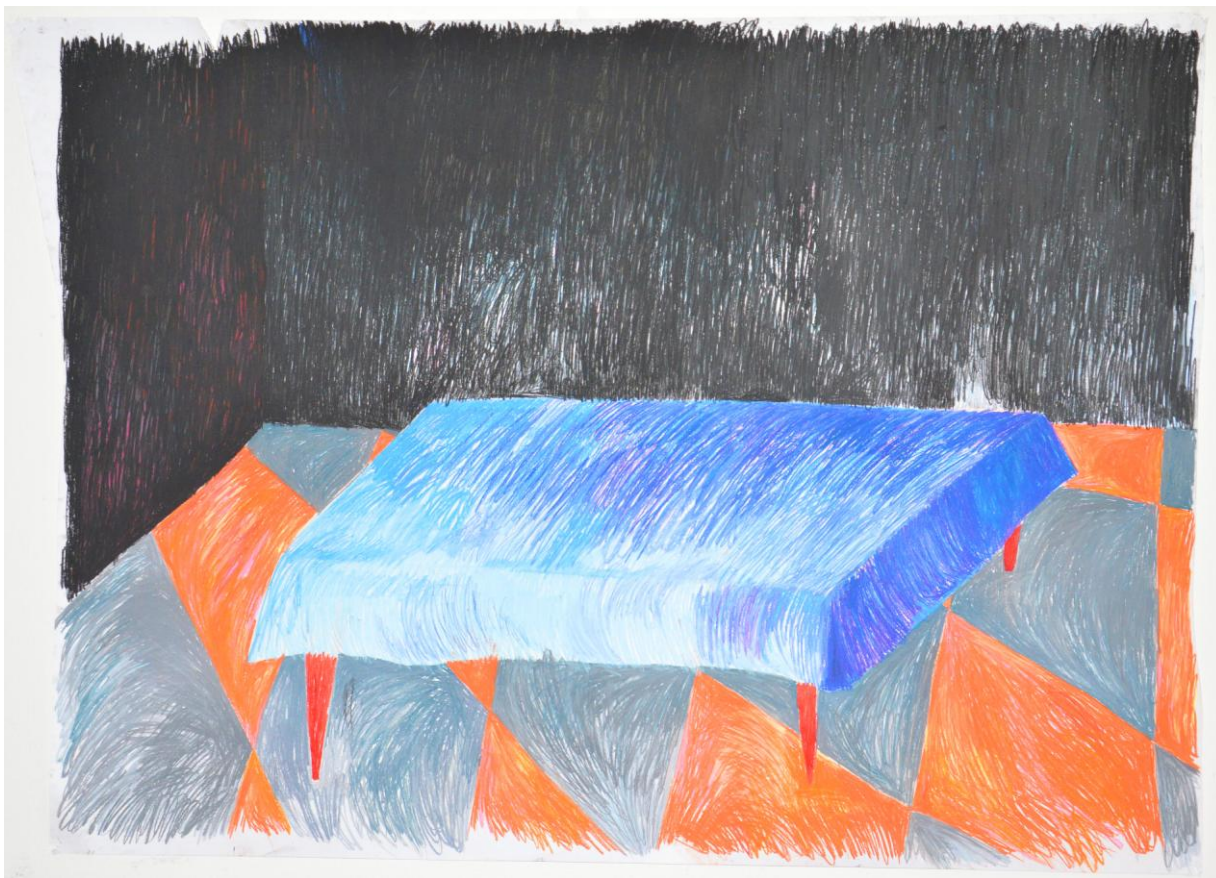
Všechny tyto do slov těžce uchopitelné a subjektivní pojmy lze jistým způsobem znovu zobecnit a navrátit jim jejich původní význam. Tato polarita koresponduje i s vizuální stránkou kreseb.

V dokumentaci příkládám náhledy, ve výsledku se bude jednat o instalaci z kreseb zavěšených v prostoru v podobě kruhu, které doplní kresby na zemi či stěnách. Mým cílem je podpořit a dotáhnout tenzi vznikající v kresbách. Možnost vstupu do samotné scény, pro mě znamená kompletní doznání role pozorovatele, jenž si vybírá, jak blízko či daleko postoupí. Stejně jako tomu bylo u mě v procesu práce. Zdali se to podaří, uvidíme, i pro mě je tento způsob práce nový. Svoji závěrečnou práci vnímám jako mentální překlenutí mezi staršími rodinnými tématy a novými vyvstávajícími otázkami, co mi práce otevřela. Jak po mentální, tak i technické stránce. V této sérii se poprvé dostávám do role tvůrce a pozorovatele zároveň, což je pro mne nové. Vzhledem k tomu, že mám nulový odstup od této série, nejsem schopna dát práci adekvátní název, proto pro mě zatím zůstává nepojmenovaná.

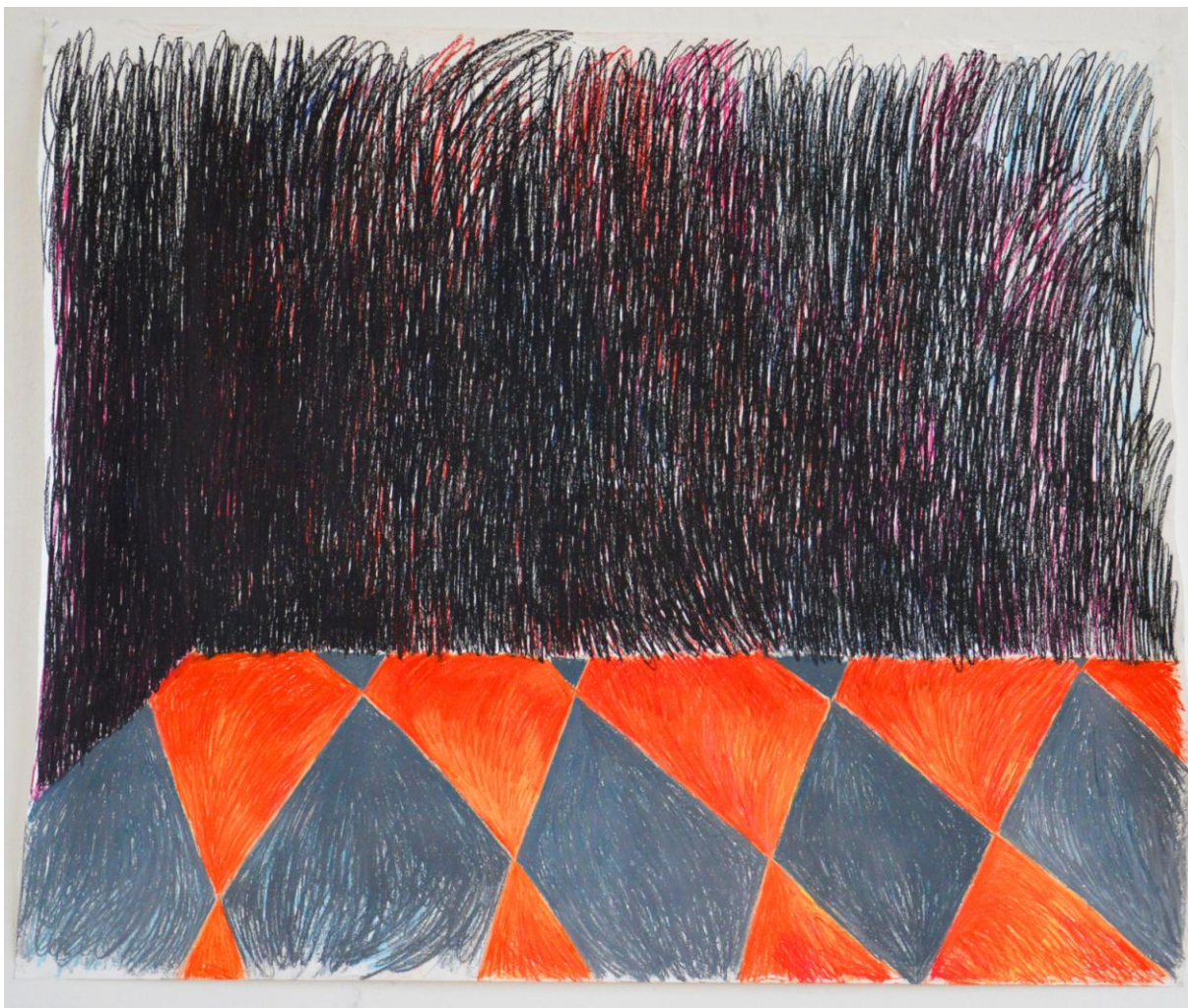
V Brně dne 18.5.2018

Kateřina Rafaelová

OBRAZOVÁ ČÁST

Bez názvu, pastel na papíru, 150 x 180 cm

Bez názvu, pastel na papíru, 150 x 120 cm

Bez názvu, pastel na papíru, 150 x 180

Bez názvu, pastel na papíru, 200 x 150

Bez názvu, pastel na papíru, 150 x 350